

EKONOMISKĀ KONKURĒTSPĒJA UN INOVĀCIJA TAUTSAIMNIECĪBĀ

Baltijas Starptautiskais Ekonomikas Politikas Studiju Centrs
(BICEPS)

Latvijas Valsts Agrārās Ekonomikas Institūts (LVAEI)

2. posma rezultātu publiskā apspriešana

2016. gada 10. martā

LU 74. konference

Projekta uzdevumi

- Radīt datubāzi eksporta un eksportētāju darbības analīzei uzņēmumu līmenī, balstoties uz pieejamiem datiem (piem., CSP) un Globālā uzņēmējdarbības monitoringa informāciju;
- Veikt speciālas uzņēmumu aptaujas, ar fokusu uz uzņēmumu konkurētspēju, produktivitāti un ēnu ekonomiku;
- Veikt virkni zinātnisku pētījumu par uzņēmumu konkurētspēju ietekmējošiem faktoriem;
- Izplatīt pētījumu rezultātus;
- Sekmēt pētniecības internacionalizāciju;
- Veicināt jauno zinātnieku ataudzi.

2. POSMA REZULTĀTI

BALTIJAS STARPTAUTISKAIS EKONOMIKAS POLITIKAS STUDIJU CENTRS

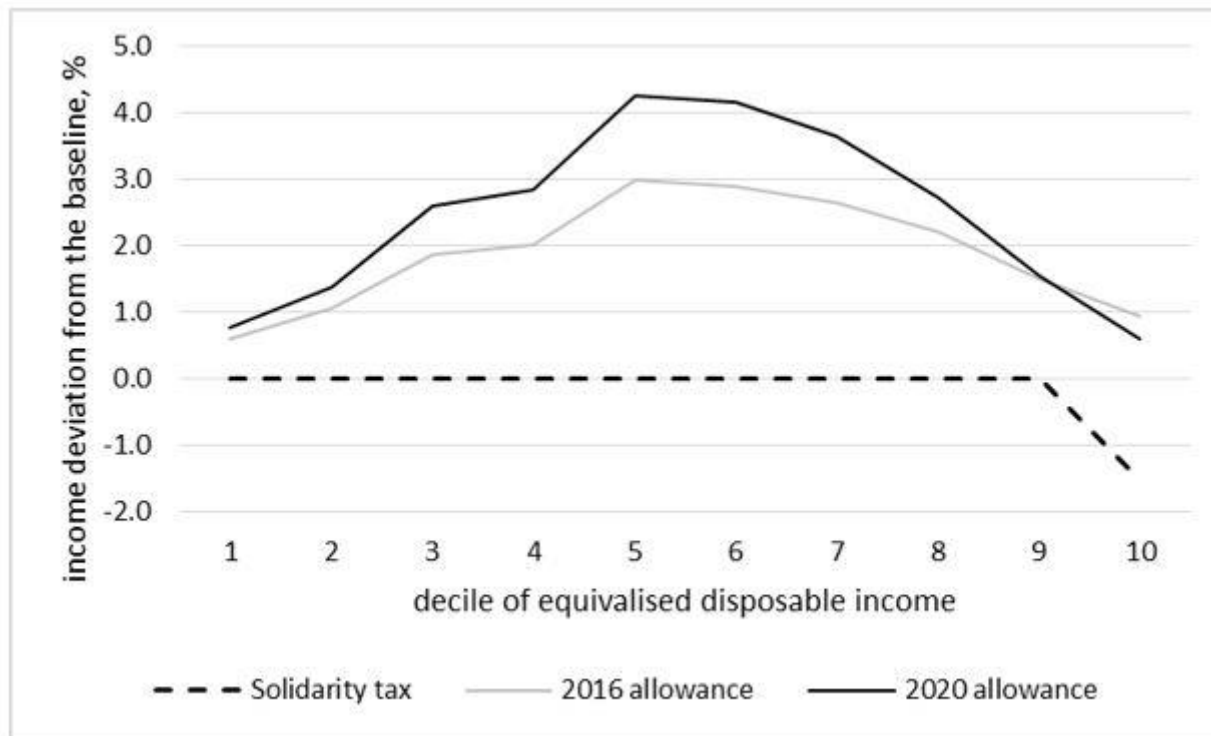
Projekta rezultāti: mikro līmeņa datubāze par Latvijas uzņēmumiem

- Pēc BICEPS pieprasījuma izveidota plaša datubāze par Latvijas uzņēmumiem (datu avots – CSP un VID)
- Datubāze aptver:
  - Uzņēmumu līmeņa datus par visu Latvijas uzņēmumu finanšu rādītājiem (2006.-2013. g.)
  - Datus par uzņēmumu veiktajām investīcijām (2005.-2013. g.) – izlase
  - Mēneša datus par visu Latvijas uzņēmumu preču eksportu un importu periodā no 2005. līdz 2015. gadam (produktu līmenī).
- Rezultātā tika izveidota unikāla datubāze, kas ļauj analizēt Latvijas uzņēmumu konkurētspēju mikroekonomikas līmenī, un tā tiks izmantota pētījumos, ko plānots veikt projekta gaitā
  - Uzņēmumu eksportspējas noteicošie faktori
  - Uzņēmumu produktivitātes novērtējums, izmantojot mikro līmeņa datus

Projekta rezultāti: raksts par 2016. gada darbaspēka nodokļu reformām (1)

- Rakstā tika apskatītas divas 2016. gada reformas – solidaritātes nodokļa un diferencētā neapliekamā minimuma (DNM) ieviešana
- Plānots, ka reformu rezultātā darbaspēka nodokļi kļūs progresīvāki un samazināsies nodokļu slogs zemo algu saņēmējiem
- Zemāks nodokļu slogs zemo algu saņēmējiem varētu palielināt uzņēmumu konkurētspēju
- Galvenie secinājumi:
  - No DNM ieviešanas galvenokārt iegūs cilvēki ar vidējiem ienākumiem (ja skatās visus Latvijas iedzīvotājus kopā)
  - Pastāv riski, ka jaunais solidaritātes nodoklis palielinās izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un ka iedzīvotāji nepieprasīs nodokļu atmaksu, kura veidojas no DNM ieviešanas
- Raksts citēts Eiropas Komisijas ziņojumā «Country Report Latvia 2016»

Projekta rezultāti: raksts par 2016. gada darbaspēka nodokļu reformām (2)

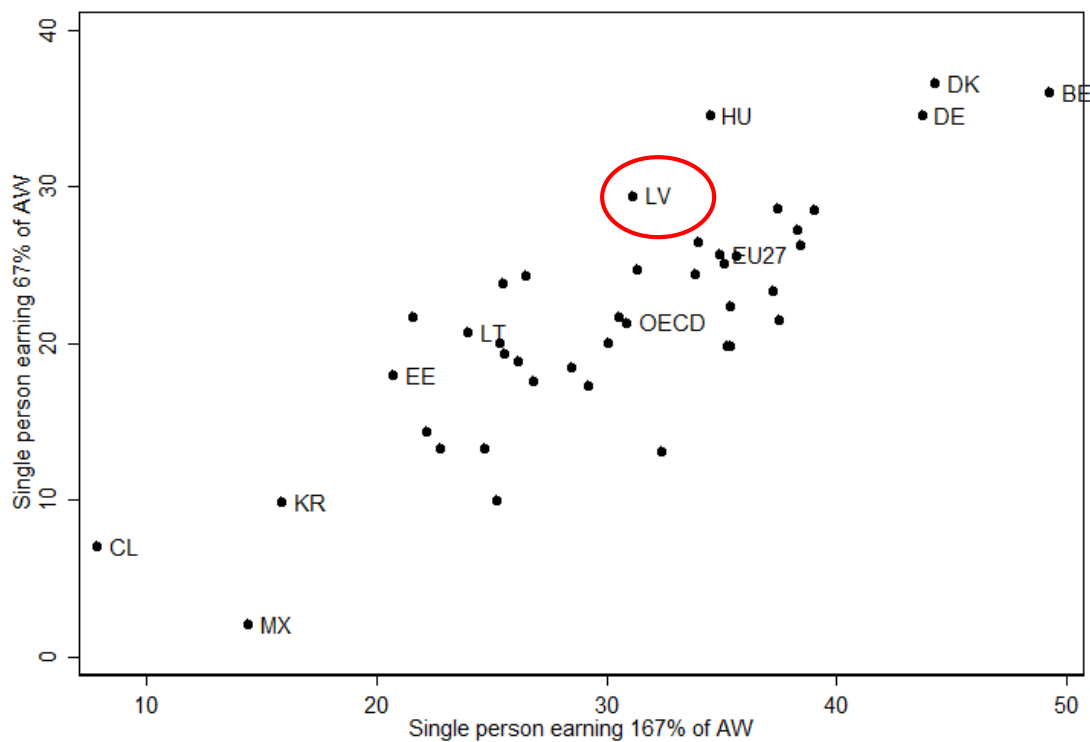
Avots: «Latvia Stumbling Towards Progressive Income Taxation», A. Vanags & A. Zasova;
Aprēķini veikti ar EUROMOD mikrosimulācijas modeli

- No DNM ieviešanas iegūst cilvēki ar vidējiem ienākumiem, jo nabadzīgāko iedzīvotāju starpā ir proporcionāli vairāk bezdarbnieku un nestrādājošo cilvēku
- Solidaritātes nodoklis samazina bagātāko cilvēku ienākumus, taču šī ir grupa ar plašākām iespējām izvairīties no nodokļiem

Uzsākts darbs pie pētījuma par nodokļu sloga pārvešanu no darbaspēka uz nekustamo īpašumu (1)

- Augsti darbaspēka nodokļi Latvijā, īpaši attiecībā uz zemo algu saņēmējiem – nozīmīgs faktors, kurš bremzē uzņēmumu konkurētspēju

Iedzīvotāju ienākumu vidējā likme augsto un zemo algu saņēmējiem
OECD un ES valstīs 2014, %

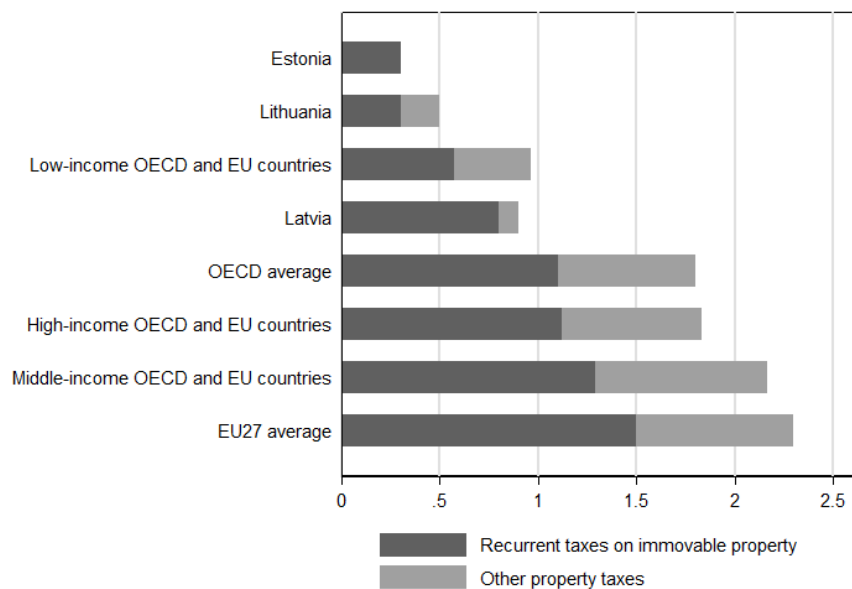

Source: OECD, Eurostat

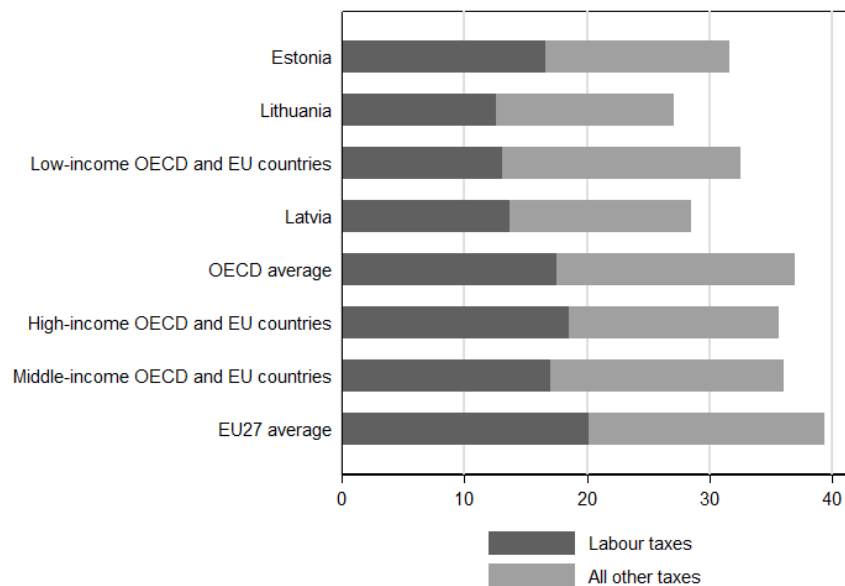
Uzsākts darbs pie pētījuma par nodokļu sloga pārvešanu no darbaspēka uz nekustamo īpašumu (2)

Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa zemāki par vidējo līmeni ES un OECD valstīs

Nodokļu ieņēmumi no NĪN un pārējiem nodokļiem ES un OECD valstīs 2012. – 2013. gadā, % no IKP

Source: OECD, Eurostat, authors' calculations

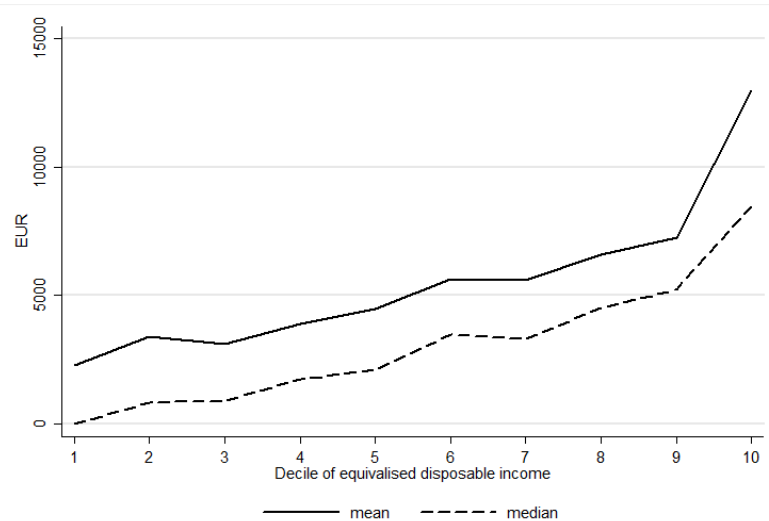
Source: OECD, Eurostat, authors' calculations

Uzsākts darbs pie pētījuma par nodokļu sloga pārvešanu no darbaspēka uz nekustamo īpašumu (3)

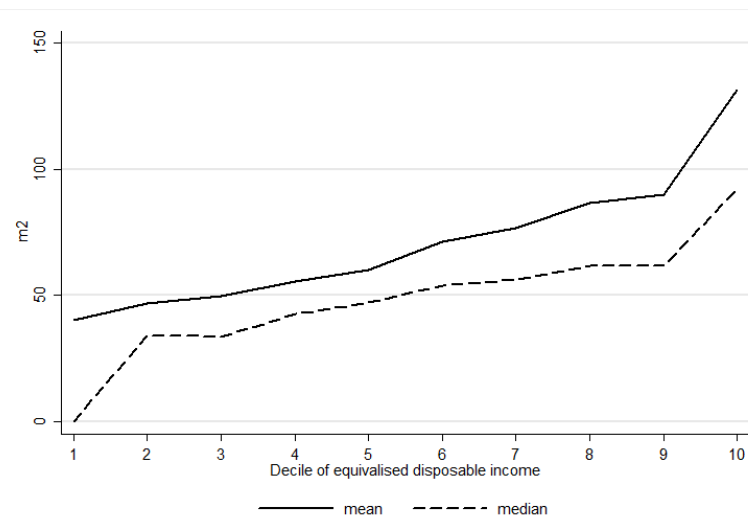
- Pētījumā tiek izmantota unikāla datubāze, kura apvieno EU-SILC apsekojuma datus ar administratīviem datiem par respondentu īpašumu
- Pirmie rezultāti liecina, ka ir potenciāls reformām, vērstām uz nodokļu sloga pārlikšanu uz nekustamo īpašumu

Īpašumā esošo mājokļu kadastrālā vērtība, EUR

Source: authors' calculations

Īpašumā esošo mājokļu platība, m²

Source: authors' calculations

Projekta popularizēšana un rezultātu izplatīšana

- 24. aprīlī – uzstāšanās ar ziņojumu konferencē «Eurostat datu lietotāju starptautiskā konference «Statistika zināšanu sabiedrībai»», ko rīkoja Eurostat un CSP; referāta nosaukums – «Transfer of tax burden from labour force to immovable property: impact on poverty, income inequality and well-being»
- 5. jūnijā - uzstāšanās ar ziņojumu konferencē "Kāds progresīvais nodoklis ir vajadzīgs Latvijā?" LR Saeimā. Konferenci rīkoja Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija. Referāta nosaukums – «Nodokļu sistēmas progresivitātes palielināšana Latvijā: perspektīvas un instrumenti»
- Zinātniskie semināri:
  - 16. martā - teorētiskais seminārs par jaunākajām tendencēm zinātniskajā literatūrā par nodokļiem un nodokļu iekasēšanu
  - 29. oktobrī – BICEPS/SSE Rīga zinātniskais seminārs «Evaluation of Latvia's re-exports using firm-level trade data»

Dalība zinātniskajās konferencēs

- Krūmiņa, M. (2015). Who are Latvian early-stage entrepreneurs. Daugavpils Universitātes 57. Starptautiskā zinātniskā konference. 16.-17.04.2015, Daugavpils (Latvija).
- Pļuta, A. (2015). Taxes and the Labour Market Participation in Latvia. 16. Starptautiskā zinātniskā konference "Economic Science for Rural Development 2015", LLU ESAF, 23.-24.04.2015, Jelgava (Latvija).
- Krūmiņa, M. (2015). Latvian early-stage entrepreneurs - trends over time. 8. Starptautiskā zinātniskā konference "Information Society and modern Business. Modern Trends in Bussiness: Globalization vs Localization", 23.-24.04.2015, Ventspils (Latvija)